

N:o 101.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1900.

— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Eskilstuna stad af mark från Eskilstuna kungsladugård i Södermanlands län.

(Statsutskottets utlåtande n:o 78.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 2 sistlidne mars aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att från Eskilstuna kungsladugård finge afsöndras och till Eskilstuna stad för stadens utvidgning försäljas, med tillträdesrätt den 14 mars 1902, de delar af kungsladugården, som å en af förste landtmätaren A. W. Lodén år 1898 upprättade karta vore upptagna dels under egofigurerna n:is 1—40 och 42—44 med en areal af tillsammans 59,974 hektar, dels ock vester om Norra Södermanlands jernväg under egofigurerna n:is 62, 63, 64, 65, 67 och 67 a samt delar af n:is 66 och 68 med en sammanlagd areal af 2,210 hektar, allt mot en köpeskilling af 59,250 kronor samt under vilkor i öfrigt:

att köpeskillingen skulle af staden till Södermanlands läns ränteri inbetalas senast å den för områdenas tillträdande bestämda dag;

att staden skulle på egen bekostnad låta uppgöra plan till områdenas bebyggande och underställa densamma Eders Kongl. Maj:ts pröfning så tidigt, att den före tillträdesdagen kunde till efterrättelse fastställas;

att i afseende å de byggnadstomter, som af staden blefve å områdena upplåtna, skulle gälla hvad i § 20 af Eders Kongl. Maj:ts förnyade reglemente för staden Eskilstuna den 28 mars 1879 vore stadgadt; och

att staden skulle låta uppföra och för all framtid underhålla stängsel mot kungsladugårdens till den upplåtna marken gränsande egor;

och har Eders Kongl. Maj:t tillika föreslagit Riksdagen att medgifva, att köpeskillingen för ifrågavarande jordområden finge tilläggas fonden för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden och för sådant ändamål till statskontoret inlevereras.

Af hvad i ärendet förekommit framgår, så väl att staden Eskilstuna är i behof af mark för stadens nödvändiga utvidgning som ock att, då staden på alla sidor, med undantag af ett par korta afbrott, der staden gränsar till enskilda egor, omgifves af kronojord, stadens utvidgning måste ske å sådan jord. Häri, likasom möjligen äfven i den omständigheten, att Eskilstuna icke såsom andra städer blifvit hugnad med donationsjord, torde anledningen vara att söka till det af Rikets Ständer år 1829 lemnade medgifvandet, att mark finge från Eskilstuna kungsladugårds egor utan afgift upplåtas till stadens utvidgning. Härvid är dock att märka, att jorden endast successive i förhållande till dess bebyggande skulle få till staden upplåtas. Att därför vid upplåtelse af mark till staden i större utsträckning och för framtida behof ersättning, på sätt i den föreliggande propositionen föreslagits, affordras staden, finner Riksdagen vara af förhållandena påkalladt. Riksdagen har emellertid icke ansett sig kunna bifalla Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag, såsom det nu föreligger. Om än, enligt hvad i ärendet meddelats, stadens behof af utrymme för den närmaste tiden skulle blifva fullt tillgodosedt genom upplåtelse af den egovidd, som i propositionen afses, qvarstår nemligen det förhållande, att staden kan på grund af Rikets Ständers berörda medgifvande och kongl. brefvet den 28 augusti 1829 framdeles göra anspråk på ytterligare mark för stadens utvidgning; och därför synes det vara både med det allmännas och staden Eskilstunas fördel förenligt, om dessa angelägenheter kunde en gång för alla ordnas. För Eskilstuna stad, som redan nu framställt önskan om förvärfvande af en större jordrymd än den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna, torde det vara af vigt att på en gång erhålla ett så stort område, att å detsamma kan utläggas en för framtida behof betryggande stadsplan, och för statsverket synes det vara angeläget, att ifrågavarande kronodomän, äfven med afhändande derifrån af ett större område än det nu ifrågasatta, varder befriad från nuvarande intrång i dispositionsrätten, hvilket gifvetvis måste nedsätta dess arrendevärde. Att staden skall vara villig att utgifva tillfredsställande ersättning för hela detta område, torde vara så mycket antagligare, som vid ett sådant köp några särskilda bestämmelser beträffande de afgifter eller köpeskillingar, staden vid tomternas utlemnande till enskilde kan komma att betinga sig, icke torde böra ifrågakomma.

I sammanhang med en dylik uppgörelse emellan kronan och staden Eskilstuna torde äfven böra tillses, ej allenast att vid den jordöfverlåtelse, som skulle komma att ega rum, den vattenrätt, som erfordras för kronans verk i Eskilstunaån, bibehålles oförkränt, utan äfven att i öfrigt rättsförhållandena emellan kronan och staden i afseende å vattenfallen i ån varda fullständigt reglerade.

Då Riksdagen sålunda anser, att en öfverenskommelse emellan kronan och Eskilstuna stad angående upplåtelse en gång för alla till staden af mark från Eskilstuna kungsladugård bör åvägabringas, har Riksdagen icke bifallit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 14 maj 1900.

Med undersåtlig vördnad.
